

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky (ďalej ako „MD SR“ alebo „gestor“)

Názov právneho predpisu/právnych predpisov:

Zákon č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave (ďalej ako „cestný zákon“)

Zákon č. 71/1967 Z. z. o správnom konaní (ďalej ako „správny poriadok“)

Lokalizácia: § 27 a § 49 ods. 2

Účinnosť: 01. 04. 2019 a 01. 01. 2004

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 97

Zrýchlené získanie koncesie na vozidlo taxislužby

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:
-
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:
<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=6995>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:
Regulácia v § 49 ods. 2 správneho poriadku upravuje lehoty na rozhodovanie správnych orgánov v rámci správneho konania a stanovuje postupy, ktoré tieto orgány musia dodržiavať pri vybavovaní vecí. Reagovala na potrebu predvídateľného a efektívneho riešenia vecí v správnom konaní. Stanovenie pevných lehôt, ako aj povinnosť informovať účastníkov o dôvodoch prípadného oneskorenia, pomáhajú eliminovať administratívnu nečinnosť a zároveň podporujú lepšie fungovanie verejnej správy. Jej cieľom je zabezpečiť, aby boli jednoduché veci vybavené promptne a aby v prípade zložitejších vecí mali účastníci jasné informácie o stave konania. Legislatíva teda reflektuje potrebu zlepšiť procesné štandardy a zvýšiť zodpovednosť správnych orgánov voči verejnosti. Táto regulácia sa nebude upravovať v rámci ex postu, je spomenutá informatívne, ale reprezentuje systém lehôt, ktorý je pri tomto návrhu kľúčový. Regulácia v § 27 cestného zákona vytvára rámec pre riadenie trhu taxislužieb. Príslušný správny dopravný orgán zohráva kľúčovú úlohu ako kontrolný a schvaľovací subjekt, ktorý dohliada na dodržiavanie pravidiel. Jeho úloha je nielen schvaľovať žiadosti, ale aj monitorovať prevádzkovateľov a zabezpečovať ich súlad s legislatívou počas celej doby podnikania. Zároveň lehoty stanovené správnym zákonom zabezpečujú, že proces vybavenia žiadosti nebude zbytočne predlžovaný, čo poskytuje istotu pre podnikateľov a zamedzuje zbytočným administratívnym prieťahom.
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
V zmysle súčasnej právnej úpravy platí, že po splnení zákonom daných podmienok pre získanie koncesie na taxislužbu podľa § 27 zákona č. 56/2012 Z.z. a zaplatení správneho poplatku, má následne okresný úrad v sídle kraja lehotu 30 dní od začatia konania na vydanie koncesie pre taxislužbu.
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu neboli identifikované dotknuté subjekty. Ex post: Dotknutými subjektami sú taxikári žiadajúci o nové/ predĺženie koncesie v počte približne 2 000 ročne.
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, kde bol posúdený vplyv na podnikateľské prostredie novelizovaného právneho predpisu ako celku.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu / regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
97	Zrýchlené získanie koncesie na vozidlo taxislužby	§ 27 ods. 2	1.4.2019	Taxikári	2 000	-	-	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť spôsob vypočítania predpokladaných vplyvov na podnikateľské prostredie. Ex post náklady: Momentálne nie je možné žiadať pri vydávaní koncesie o jej zrýchlené vydanie. Žiadateľ preto musí prejsť štandardnou formou registrácie, zaplatať administratívneho poplatku a čakať maximálne 30 dní na spracovanie žiadosti a vydanie koncesie. Nie je možné kvantifikovať náklady a straty, ktoré podnikateľom vzniknú v dôsledku neskoršieho získania koncesie, ako napríklad splátka za auto alebo ušlý zisk. Ročne sa však registruje približne 2 000 nových taxikárov, takže predpokladáme určité negatívne náklady pre časť týchto taxikárov.
9.2.2 Zdroj počtosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Zdroje počtosti tvoria interné štatistiky MD SR a Občianskeho združenia Asociácia TAXI Slovenskej republiky (ďalej ako „ATX“ alebo „predkladateľ“).
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Zároveň ide o reguláciu, pre ktorú nie je možné samostatne kvantitatívne posúdiť skutočné náklady. Z uvedených dôvodov nie je možné uviesť dôvod rozdielu medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia:

Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky
sekcia cestnej dopravy a pozemných komunikácií, odbor cestnej dopravy

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

Občianske združenie Asociácia TAXI Slovenskej republiky, 53007638

Zúčastnené subjekty:

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

ATX

Forma:

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

Dátum vykonania:

10. 12. 2024

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 28. 10. 2024 do 11. 11. 2024

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácii:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Podnikatelia v taxislužbe poukazujú na viaceré pripomienky k súčasnej podobe regulácie, konkrétne k 30-dňovej lehote na vydanie koncesie. Tvrdia, že táto lehota spôsobuje viacero praktických problémov, ktoré negatívne ovplyvňujú ich podnikateľské aktivity. Jedným z hlavných problémov je neprimeraná dĺžka procesu, ktorá odkladá začiatok podnikania a zbytočne predlžuje obdobie, počas ktorého musí podnikateľ znášať fixné náklady bez možnosti generovania príjmov. Ide najmä o výdavky na vozidlá, poistenie, licencie, technické kontroly či zamestnancov, ktoré môžu mať na začínajúceho podnikateľa výrazný finančný dopad. Začínajúci podnikatelia sú často pod tlakom vysokých počiatkových nákladov a ak k tomu pripočítame čakanie na koncesiu, vzniká finančné bremeno, ktoré môže negatívne ovplyvniť ich motiváciu alebo dokonca spôsobiť zlyhanie podnikateľského zámeru.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plnenie cieľov regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Dostatočne efektívny proces vybavovania koncesií

Okresné úrady v sídle kraja (ďalej aj ako „OÚ“), ktoré sú zodpovedné za vydávanie koncesií, dokážu aktuálne vybavovať žiadosti o koncesiu v rozmedzí do 15 pracovných dní. Ide o výrazne kratšiu dobu, než akú stanovuje zákon ako maximálnu (30 dní, prípadne 60 dní v zložitých prípadoch). Aj keď sa môže tento proces výnimočne predĺžiť počas exponovaných období, stále zostáva vybavovanie koncesií na primeranej úrovni efektivity. Zavedenie zrýchleného režimu by preto nemalo výrazný vplyv na skrátenie čakacích dôb.

Zvýšená administratívna záťaž správnych orgánov

Navrhovaná úprava by v praxi znamenala, že veľká časť žiadateľov o koncesiu by využívala zrýchlený režim. To by spôsobilo preťaženie existujúcich kapacít správnych orgánov, ktoré by museli venovať väčšinu svojich zdrojov len na spracovanie žiadostí o zrýchlené vydanie koncesií. Tento nárast administratívnej záťaže by zároveň negatívne ovplyvnil schopnosť okresných úradov plniť iné dôležité úlohy v oblasti taxislužieb, ako sú kontroly a riešenie sťažností.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

Podnikatelia v oblasti taxislužieb navrhujú možnosť zrýchleného vydávania koncesií za určitý správny poplatok. Včasné vydanie koncesie by zároveň podnikateľom umožnilo rýchlejšie začať s prevádzkou a znížilo finančný tlak na začínajúcich podnikateľov. Možnosť zrýchleného konania by im umožnila začať podnikáť skôr, čím by mohli rýchlejšie generovať príjmy a pokrývať svoje výdavky. Možnosť voľby medzi štandardnou a zrýchlenou lehotou vydania koncesie by poskytla väčšiu flexibilitu pri plánovaní podnikateľských aktivít. Inšpiráciou je systém fungujúci pri vydávaní cestovných pasov alebo iných dokumentov. Zrýchlené správne konanie môže byť vnímané ako pozitívny krok smerom k podpore podnikateľského prostredia na Slovensku. Zavedenie tejto možnosti by mohlo motivovať ďalších podnikateľov vstúpiť do sektora taxislužieb, čím by sa zvýšila konkurencia a kvalita služieb pre zákazníkov. Táto úprava by umožnila podnikateľom získať koncesiu na žiadosť v kratšej lehote (napríklad do 10 dní), pričom by štandardná lehota ostala zachovaná

na 30 dní. Návrh obsahuje doplnenie § 27 ods. 2 cestného zákona, pričom upravené znenie by bolo nasledovné: "*Koncesia oprávňuje dopravcu ponúkať dopravné služby a uzatvárať zmluvy o preprave osôb. Koncesia zároveň oprávňuje dopravcu prevádzkovať dispečing. Koncesia je štandardne vydávaná najneskôr do 30 dní od podania žiadosti alebo do 10 dní od podania žiadosti v prípade zrýchleného konania.*" Podnikatelia argumentujú, že táto úprava by prispela k zníženiu nákladov taxislužieb, ako sú náklady za nevyužívané vozidlá, poistenie alebo lízing.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

Gestor upozorňuje, že návrh na zrýchlené vydávanie koncesií predstavuje systémovú úpravu, ktorá by mohla mať ďalekosiahle dôsledky na celý sektor taxislužieb. Preto považuje za nevyhnutné, aby sa k tejto problematike vyjadril širší okruh zainteresovaných odborných aktérov, vrátane väčšieho počtu zástupcov taxislužieb. Tento prístup by zabezpečil, že navrhované zmeny budú reflektovať potreby rôznych zainteresovaných strán a ich dopad na podnikateľské prostredie bude riadne zvážený.

Gestor považuje aktuálne nastavený proces vydávania koncesií za dostatočne efektívny a vyvážený. Zároveň upozorňuje, že prípadné zavedenie zrýchleného režimu by mohlo spôsobiť nerovnomerné zaťaženie medzi jednotlivými okresnými úradmi. Z uvedených dôvodov gestor neodporúča zavedenie navrhovanej úpravy a navrhuje ponechať súčasný systém vydávania koncesií bez zmien.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Aktuálny právny predpis, ktorý stanovuje lehotu na vydanie koncesie do 30 dní, prípadne do 60 dní v zložitých prípadoch, považuje spracovateľ za optimálne nastavený. OÚ v súčasnosti zvládajú vybavovať väčšinu žiadostí o koncesiu v rozmedzí do 15 pracovných dní, pričom aj počas exponovaných období je tento proces dostatočne efektívny. Na druhej strane spracovateľ rozumie argumentu predkladateľa, že hlavne v spomínaných exponovaných časoch, kedy sa počet žiadostí zvyšuje, môže v praxi viesť k určitým oneskoreniam. To môže spôsobovať dočasné náklady pre žiadateľov, napríklad za nevyužívané vozidlá, poistenie alebo lízing, ktoré nemôžu byť efektívne využité, pokiaľ nie je udelená koncesia.

Spracovateľ preskúmal argumenty predkladateľa aj negatívne stanovisko gestora a dospel k záveru, že sa stotožňuje s postojom gestora, ktorý tvrdí, že jednotlivé OÚ pracujú efektívne. Podľa informácií priamo z vybraných OÚ, dokážu tieto pracoviská dokonca vybavovať žiadosti na koncesiu aj oveľa skôr ako je deklarovaná maximálna hranica 30 dní podľa § 49 ods. 2 správneho poriadku, a to v priemere do 10 kalendárnych dní.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Spracovateľ sa zoznámil s alternatívnym návrhom od predkladateľa a musí poukázať na potenciálny negatívny vplyv z pohľadu podnikateľského prostredia, pretože navrhovaná úprava by spôsobila dodatočnú finančnú záťaž pre žiadateľov. Ročne si o koncesiu žiada približne 2 000 taxikárov, pričom pri navrhovanom poplatku za expresné vybavenie vo výške napríklad 100 eur, by táto záťaž dosiahla hodnotu až do 200 000 eur. Táto suma predstavuje významný náklad pre sektor taxislužieb, najmä pre menších podnikateľov, ktorí sa už teraz stretávajú s množstvom výziev na trhu.

Predmetná úprava by rovnako mohla narušiť efektívnosť jednotlivých OÚ a významne by zvýšila administratívnu záťaž pre správne orgány. Predpokladá sa, že túto možnosť by využila značná časť žiadateľov, čo by mohlo viesť k preťaženiu existujúcich kapacít OÚ a k zníženiu ich schopnosti plniť iné dôležité úlohy spojené so správou taxislužieb. Súčasne by táto úprava vytvorila disproporcie v zaťažení medzi jednotlivými OÚ, čo by mohlo negatívne ovplyvniť aplikačnú prax.

Spracovateľ zároveň uznáva argument gestora, že každá systémová zmena v sektore taxislužieb by mala byť dôsledne konzultovaná so širokým okruhom zainteresovaných aktérov vrátane zástupcov taxislužieb, aby sa zabezpečilo, že akékoľvek nové opatrenia budú reflektovať potreby trhu a nebudú neprimerane zaťažovať podnikateľské prostredie. Na základe uvedených skutočností spracovateľ nesúhlasí s navrhovanou úpravou a považuje aktuálnu právnu úpravu za vyváženú a optimálnu.

9.4.3 Odporúčenie spracovateľa:

- ☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady
- ☐ upraviť aplikačnú prax

9.4.5 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov / ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Spracovateľ odporúča ponechať reguláciu v platnosti a nenavrhuje jej zmenu ani úpravu aplikačnej praxe.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Gestor právneho predpisu nemal pripomienky k procesu ex post hodnotenia.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Gestor právneho predpisu nemal pripomienky k procesu ex post hodnotenia.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia